

Den kommunala veterinärvården i landskapet handhas för närvarande dels av Ålands kommunalveterinärdistrikt, som upprätthåller en kommunalveterinärtjänst och dels av Mariehamns stad, som i sin tjänst har en stadsveterinär. Medlemmar i kommunalveterinärdistriktet är samtliga fastäländska landskommuner, medan skärgårdskommunerna saknar ordnad veterinärvård. Behovet av ordnad veterinärvård i skärgården är stort med tanke på att kreatursskötseln även där utgör en betydande del av lantbruksnäringen. Landskapsstyrelsen anser därför att lagstiftning på detta område är erforderlig.

Enligt 13 § 1 mom. 16 punkten självstyrelselagen för Åland tillkommer landskapet lagstiftningsbehörighet i ärenden rörande hälso- och sjukvården med de begränsningar, varom stadgas i 11 § 2 mom. 15 punkten. Sistsagda stadgande upptar bestämmelser om utom annat bekämpande av epidemier hos husdjur, behörighet att utöva veterinärverksamhet, köttkontroll, förbud mot införsel av djur och djurprodukter, slakt av husdjur samt djurskydd. Veterinärvården kan sålunda hänföras till ett rättsområde av så kallad blandad natur, varvid lagstiftningen om den kommunala veterinärvården i huvudsak faller under landskapets behörighet.

Den 23 juli 1965 utfärdades i riket lagen om veterinärvård (FFS 431/65 ä. 678/70) vilken kompletterades den 30 juni 1966 med en verkställighetsförordning (FFS 391/66 ä. 803/68 och 137/71). Enligt 6 § av den lag är kommunerna skyldiga att upprätthålla kommunal eller stads- veterinärtjänst, som är huvudsyssla. Med tillstånd av jord- och skogsbruksministeriet kan tjänsten vara gemensam för två eller flere kommuner. Denna skyldighet skall dock infrias senast den 1 januari 1977, såvida statsrådet icke annat besluter. För kommunalveterinärs avlöning utgår enligt rikslagens 18 § till kommunerna i statsunderstöd 25-75 procent av en fastställd minimiavlöning beroende på kommunernas ekonomiska bärkraft.

Då en landskapslag om veterinärvård ännu icke antagits i landskapet gäller allt fortfarande i huvudsak förordningen den 19 oktober 1904 angående kommunaldjurläkaretjänsterna (FFS 55/04). Dessutom har den 30 april 1971 utfärdats en överenskommelseförordning om veterinärvården i landskapet Åland (28/71), varigenom landskapsstyrelsens och landskapsveterinärens uppgifter inom veterinärvårdens område reglerats. I denna förordning ingår dessutom vissa stadganden angående fastställelse av beslut om tillsättande av kommunal- och stadsveterinärtjänster samt reglemente för dessa tjänsteinnehavare.

Föreliggande lagförslag har utarbetats av en särskild lagberedningskommitté. ~~Lagförslaget har uppgjorts av en särskild lagberedningskommitté~~ med rikets nämnda lagstiftning om veterinärvård som förebild ^{och} med nödig hänsyn till sagda överenskommelseförordning.

Detaljmotivering.

1 §. I det fall att kommunalförbundet för folkhälsoarbetet upprätthåller veterinärtjänsterna, skulle kostnaderna fördelas mellan medlemskommunerna på samma sätt som gäller kommunalförbundets övriga kostnader. Landskapsstyrelsen föreslår dessutom att samma fördelningsgrund skulle tillämpas jämväl i övriga fall då kommuner gemensamt upprätthåller veterinärtjänst.

Kommittén föreslög att även stadsveterinär skulle erhålla benämningen kommunalveterinär. Landskapsstyrelsen har icke omfattat detta förslag. Av lagtekniska skäl har dock "kommunalveterinär" genomgående använts såsom allmän tjänstebenämning.

2 §. Förfarandet vid fastställelse av reglementet för kommunalveterinär föreslås bli detsamma som gäller för i 18 § landskapslagen om folkhälsoarbetet avsett reglemente.

7-10 §§. Stadgandena angående kommunalveterinärs avlöning, pensions- och övriga förmåner samt skyldigheter har dels givits formen av s.k. blankettstadganden och dels erhållit samma lydelse som motsvarande stadganden i riket.

11 §. Enligt vad landskapsstyrelsen kunnat inhämta har statsbidrag i riket icke beviljats åt kommuner för uppförande av tjänstebostad och mottagningslokal när anslag i budgeten för ändamålet icke upptagits. Detsamma gäller även i lagen förutsatt tilläggsunderstöd åt kommun. Med tanke på skärgårdskommunerna föreslås att motsvarande stadganden trots detta skall ingå i landskapslagen. Enligt vad som landskapsstyrelsen erfarit föreligger dessutom planer på att i nästa års statsförslag uppta anslag för tilläggsunderstöd för veterinärvård inom u-områdena.

13 §. Kommunernas skyldighet att inrätta kommunalveterinärtjänster i riket skall såsom ovan nämnts fullgöras senast den 1 januari 1977. Med tanke på behovet av veterinärvård särskilt i skärgårdskommunerna och då landskommunerna redan i princip gått in för att samarbeta för ordnandet av veterinärvården, har landskapsstyrelsen ansett det motiverat att föreslå 1 juli 1974 som motsvarande tidpunkt i landskapet. Landskapsstyrelsen skulle dock kunna bevilja uppskov med uppfyllande av denna skyldighet, såvida skäl därtill föreligger.

-3-

15 §. Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 1973. Kommunalveterinär, som vid denna tidpunkt är anställd i enlighet med tidigare gällande stadganden, skulle överföras till i denna lag avsedd tjänst i och med att i 2 § nämnt reglemente blivit fastställt.

Till främställningen fogas kommitténs förslag till landskapsförordning om veterinärvården.

Med hänvisning till det anförda får landskapsstyrelsen vördsamt förelägga Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
om kommunal veterinärvård.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Kommun är skyldig att upprätthålla kommunal- eller stadsveterinärtjänst, som är huvudsyssla.

Med tillstånd av landskapsstyrelsen kan tjänsten upprätthållas av i 4 § landskapslagen om folkhälsoarbetet (/73) avsett kommunalförbund eller vara gemensam för två eller flere kommuner. Vad i denna lag är stadgat om kommun, skall i sådant fall i tillämpliga delar gälla kommunalförbundet eller de kommuner, vilka upprätthåller gemensam tjänst.

Beträffande fördelningen av kostnaderna för veterinärvården mellan kommunerna i det fall att kommunerna samarbetar för att upprätthålla veterinärtjänst, gäller vad i 5 § landskapslagen om folkhälsoarbetet är stadgat.

Vad i denna lag är föreskrivet om kommunalveterinär skall jämväl gälla stadsveterinär, såvida ej annorlunda stadgas.

2 §.

För kommunalveterinär skall finnas ett reglemente. Reglementet antages av kommunens fullmäktige och fastställs av landskapsstyrelsen efter jord- och skogsbruksministeriets hörande.

Reglementet skall fastställas oförändrat, likväl så, att däri kan göras justeringar av rättelsenatur. Strider reglementet mot lag eller förordning eller är det annars oändamålsenligt, skall det återsändas för ny behandling.

Vid ändring av fastställt reglemente skall iakttagas vad i 1 och 2 mom. är stadgat om utarbetande, godkännande och fastställande av reglementet.

I reglementet skall anges kommunalveterinärs tjänsteområde.

3 §.

Befinnes en ändamålsenlig reglering av veterinärvården påkalla

att kommunal veterinärvård upprätthålles av kommunalförbund eller genom annat samarbete mellan kommuner eller att ändring av eller upphävande av samarbetet fås till stånd, men samtycker kommun icke därtill, äger landskapsstyrelsen avgöra ärendet.

4 §.

Kommunalveterinär skall på sitt tjänsteområde

- 1) övervaka husdjursens allmänna hälso- och sjukvård samt verka för främjande av denna och djurskyddet;
- 2) lämna veterinärhjälp och ombesörja andra därtill anslutna uppgifter;
- 3) handha veterinärs åligganden i kommunal kontrollanstalt för livsmedel, såvida detta icke ankommer på någon annan veterinär i kommunens tjänst;
- 4) övervaka den kontroll av från djurriket erhållna, för försäljning avsedda livsmedel, som i andra kontrollanstalter i kommunen utövas av veterinär;
- 5) i samarbete med övriga myndigheter i hygieniskt avseende övervaka hanteringen, tillverkningen, förädlingen, förvaringen, transporten och slutförandet av animaliska, för försäljning avsedda livsmedel samt de lokaliteter och andra ställen, där sådan verksamhet bedrivs, så som därom är stadgat;
- 6) handha i lagen om bekämpande av djursjukdomar, som med lätt-
het sprida sig (FFS 488/60), avsedda åligganden; samt
- 7) handha de övriga åligganden som enligt andra stadganden eller föreskrifter ankommer på honom.

5 §.

Kommunalveterinär underlyder i sin tjänst kommunens styrelse, såvida ej annorlunda är stadgat. Han är i sina i denna lag avsedda tjänsteåligganden skyldig att iakttaga av jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning och landskapsstyrelsen utfärdade föreskrifter och anvisningar.

Kommunalveterinär skall vara bosatt inom sitt tjänsteområde, såvida landskapsstyrelsen icke på framställning av kommunen annorlunda bestämmer.

6 §.

Angående förordnande av kommunalveterinär stadgas i 8 § förordningen den 30 april 1971 om veterinärvården i landskapet Åland (28/71).

Kommunalveterinär skall vara i Finland legitimerad veterinär. Kompetenskrav för stadsveterinär är dessutom att sökanden avlagt i riket föreskriven särskild examen för innehavare av stadsveterinärtjänst.

7 §.

Angående kommunalveterinärs avlöning och pension samt familjepension, som utgår efter kommunalveterinär, gäller vad därom i riket är stadgat, dock så att landskapsstyrelsen äger rätt att förordna om storleken av kommunalveterinärs minimilön inom i rikets lag om veterinärvård fastställda gränser.

8 §.

Kommunen skall för annan veterinär i kommunens tjänst än stads-veterinär ordna tjänstebostad, som uppfyller skäliga fordringar, jämte värme samt mottagningslokal ävensom övriga nödiga vårdlokaliteter och lokaliteter för behandling av patienter, såvida landskapsstyrelsen icke godkänt en annan reglering. Kommunen är berättigad att av kommunalveterinären uppbära vederlag för tjänstebostaden enligt samma grunder som gäller beträffande tjänstebostäder för innehavare av landskapstjänst eller -befattning.

9 §.

Angående kommunalveterinärs rätt till arvoden för veterinärhjälp och intyg, som lämnats enskild, gäller vad därom i riket är stadgat.

10 §.

Kommunalveterinär, som gör sig skyldig till tjänstefel eller försummar skötseln av sina åligganden eller eljest visar sig olämplig för sin tjänst, kan skiljas från tjänsten. Beslut härom skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

Rörande kommunalveterinärs skyldighet att avgå vid fastställd ålder eller på grund av arbetsoförmåga gäller i tillämpliga delar vad därom är stadgat angående innehavare av landskapstjänst eller -befattning.

11 §.

För upprätthållande av kommunalveterinärtjänst beviljar landskapsstyrelsen kommun landskapsbidrag i enlighet med i riket gällande grunder för statsunderstöd för motsvarande ändamål och med beaktande av landskapets avskilda läge och särförhållanden.

För byggande av tjänstebostad och mottagningslokal för kommunalveterinär kan kommun inom ramen för anslag i årsstat tilldelas landskapsbidrag.

Kommun, som är belägen i glest bebyggd trakt eller där trafikförbindelserna är dåliga, kan om dess ekonomiska bärkraft är synnerligen svag tilldelas tilläggsunderstöd för i l mon. avsedda utgifter.

12 §.

Kommunalveterinär skall på förordnande av landskapsstyrelsen delta i kompletteringskurs i veterinärvård. Ersättning för resekostna-

der och dagtraktamente erlägges härvid ur landskapsmedel enligt samma grunder som till innehavare av landskapstjänst eller -befattning.

13 §.

Enligt denna lag erforderliga kommunalveterinärtjänster skall inrättas senast inom ett år efter det lagen trätt i kraft. Landskapsstyrelsen kan dock bevilja uppskov med uppfyllande av här nämnd skyldighet.

14 §.

Närmare föreskrifter angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

15 §.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1973 och genom densamma upphäves förordningen den 19 oktober 1904 angående kommunaldjurläkare-tjänsterna (FFS 55/04).

Tjänsteinnehavare, som är utnämnd till innehavare av kommunal- eller stadsveterinärtjänst i enlighet med tidigare gällande stadsganden och som innehar tjänsten vid fastställelse av i 2 § avsett reglemente, överföres till i denna lag avsedd kommunal- eller stadsveterinärtjänst, när reglementet är fastställt.

Utan hinder av vad i 7 § är stadgat om rätt till pension, bibehåller innehavare av kommunalveterinärtjänst den rätt till pension som tillkommer honom enligt tidigare gällande lag.

Mariehamn, den 26 februari 1973.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Alarik Häggblom

Lagberedningschef Sune Carlsson.

L a n d s k a p s f ö r o r d n i n g
om veterinärvård.

Med stöd av 14 § landskapslagen den 1973 om veterinärvård (/73) stadgas:

1 §.

Kommunalveterinär åligger att utöver vad annorstädes är särskilt stadgat:

1) inom sitt tjänsteområde bistå landskapsstyrelsen i den övervakning som enligt denna lag åligger honom;

2) verka för främjande av hälsovården bland husdjur samt i synnerhet för bekämpande av djursjukdomar och förhindrande av deras spridning samt övervaka att för dessa ändamål givna stadganden och föreskrifter iakttages;

3) ofördröjligen vidtaga åtgärder, då smittsam djursjukdom utbrutit eller hotar att sprida sig till hans tjänsteområde, samt utföra av jord- och skogsbruksministeriets veterinärvärdning eller landskapsstyrelsen påbjudna tjänsteåligganden, som följer av gällande stadganden om bekämpande av djursjukdomar, så ock om smittsamma djursjukdomar avlägga vederbörliga rapporter på sätt därom är särskilt stadgat eller föreskrivet;

4) till bekämpande av smittsamma djursjukdomar övervaka förädlingen och annan hantering av råvaror från djurriket samt de inrättningar, i vilka dylik verksamhet bedrivs, ävensom transporten av nämnda råvaror och av dem tillverkade produkter;

5) i angelägenheter rörande veterinärvården utan avgift giva landskapets, statliga och kommunala myndigheter begärda råd, utlåtanden och intyg;

6) bistå kommunerna i angelägenheter rörande godkännande av livsmedelslokaliteter och i sådant syfte företaga inspektioner samt även eljest avge utlåtanden och tillhandagå med råd angående livsmedelslokaliteter;

7) fullgöra i 4 § 5 punkten landskapslagen om veterinärvård avsedd övervakningsskyldighet genom att företaga inspektioner samt meddela näringsidkarna anvisningar och inom gränserna för sina befogenheter föreskrifter till avhjälpande av konstaterade missförhållanden;

8) företaga besiktningar på mjölkproduktionsplatser och meddela kreatursägare och -innehavare anvisningar och inom gränserna för sina befogenheter föreskrifter till avhjälpande av missförhållanden i mjölkhanteringen och ladugård;

9) bistå kommunerna i fullgörandet av de i hälsovårdslagen avsedda åligganden, som gäller husdjur ävensom djur, som hålles koppade eller instängda, och i detta syfte verkställa inspektioner och göra nödiga framställningar;

10) inom sitt tjänsteområde övervaka hälsoinspektörernas och livsmedelskontrollörernas arbete;

11) vidtaga åtgärder för avhjälpande av fel, försummelser eller missförhållanden inom sitt tjänsteområde och vid behov inrapportera dem till vederbörande kommunala myndighet eller landskapsstyrelsen för vidtagande av åtgärder;

12) föra dagbok över sin verksamhet och enligt anvisningar uppgjort kortregister över smittsamma djursjukdomar, som han konstaterat;

13) föra diarium över ingångna och expedierade skrivelser samt att för arkivet taga duplett av de sistnämnda samt av avgivna utlåtanden och utfärdade intyg;

14) före utgången av februari månad till landskapsstyrelsen inlämna över verksamheten föregående år uppgjord berättelse, som avfattas i enlighet med formulär, vilket fastställs av landskapsstyrelsen;

15) i arkivet förvara vid tjänsteutövningen tillkomna handlingar samt ordna och sköta dem i enlighet med givna föreskrifter och anvisningar; samt

16) utföra övriga till sitt verksamhetsområde hörande åligganden.

2 §.

I reglemente för kommunalveterinär skall bestämmas bland annat om kommunalveterinärens:

1) ordinarie mottagningstider;

2) regelbundna mottagningsresor, varvid skall föreskrivas att sådana resor åtminstone skall göras till Brändö, Kumlinge, Kökar och ~~Stettunga~~ kommuner minst en gång i månaden;

3) fritid och jourtjänst, vilken på basen av ömsesidighet kan gälla även grannkommuners områden; samt

4) rätt att lämna veterinärhjälp utanför sitt tjänsteområde.

I reglemente för den kommunalveterinär, vars tjänsteområde omfattar Mariehamn, skall bestämmas bland annat om veterinärens:

1) dagliga tjänstetid för fullgörande av de åligganden som avses i 4 § 3, 4 och 5 punkterna landskapslagen om veterinärvård; samt

2) rätt att lämna veterinärhjälp utanför sitt tjänsteområde.

3 §.

Landskapsveterinär och kommunalveterinär äger rätt att i tjänsteutövningen erhålla handräckning av vederbörande landskapets, statliga och kommunala myndigheter.

4 §.

Landskapsbidrag för upprätthållande av kommunalveterinärtjänst skall sökas hos landskapsstyrelsen kalenderårsvis före utgången av mars månad följande år. Ansökan skall göras på blankett, som godkänts av landskapsstyrelsen.

Landskapsbidrag utbetalas av landskapsstyrelsen kalenderårsvis i efterskott. Kommun är dock berättigad att av landskapsbidraget för det löpande året kvartalsvis i förskott utfå sammanlagt högst tre fjärdedelar av det belopp, som för närmast föregående år godkänts att utgå i landskapsbidrag.

5 §.

Närmare anvisningar angående tillämpningen av denna förordning meddelas vid behov av landskapsstyrelsen.

6 §.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1973.

Mariehamn, den